

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Facta est fames valida. Fames accenditur, & appetitus sensualis in iis, qui illum sequuntur, minuitur autem in resistentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

collocutus, ne vnum quidem verbum, nisi a-
 pto capite, incuriaque reuerentiâ profere-
 bar, semper compellans: Domine. Tertium:
 optimam bonorum partem pae ceteris, vt fra-
 trum omnium superior nanciscatur. Heu te
 mitem, lamentatur Iacob, hæc omnia tibi
 vt primogenito debebantur: *Prior in domo,*
maior in imperio. Veruntamen horum omnium
 iacturam subiit tibi que cuncta vorax exedit
 libido, cunctis adeo vacuus, & inops, velut
 vas, prius aqua plenum inuersum aquâ dilap-
 sâ remanet vacuum: non autem vt vas melle seu
 oleo plenum, quod licet effundatur, aliquid ta-
 men semper circumcirca remanet & adhæret,
 imo & vini vel aceti, ad minus odor percipitur:
 at aquâ vas plenum, si effundatur, nec guttam
 retinet, nec odorem: Talis tu, fili mi: *Es-*
susius es sicut aqua. Tradidisti te luxuriæ, femo-
 ra tua mulieribus inclinali, cunctis que
 habebas, & tibi iure competeabant, vacuus re-
 probaris, Sacerdotium translatum est in fra-
 trem Leui cuiusque posteris, ex quibus Moyses
 & Aaron stemma deduxerunt. Imperium &
 regni sceptrum accepit Iudas frater, sic enim
 pater illi: *Iuda te adorabunt filij patris tui, &c.*
Non auferetur Sceptrum de Iuda, &c. Præto-
 gantua bonorum Iosepho à Iacob traditur e-
 usque nepotibus. Cui pater: *Do tibi partem v-*
nam extra fratres tuos, quam tuli &c. Nec hoc
 Spiritus S. silentio celauit, sic enim ait: Ruben
 primogenitus fuit, si à cum violasset chorum pa-
 tris sui, data sunt primogenita eius filio Ioseph
 &c. *Primogenita Ruben repudata sunt Ioseph.* En
 Ruben omnibus vacuum: En quid in illo libi-
 do consumpserit, vt illi non superfuerint vel
 dignitas, vel honor, vel facultates, vel quid-
 quam vilius pretij inter fratres, undus & spolia-
 tus. Hoc illo contigit tempore, sed nec nostra
 defunt exempla tempestate. Quæ primogenitos
 miraris opibus exutos, quibus cum suppete-
 rent iurisdictiones, loca, familia, dignitates,
 census, priuilegia, cuncta hæc videmus effusa
 sicut aqua, & ad alias translata familias: Perpen-
 de quot opes exhaustæ, quot deperditæ digiti-
 tates, vites enervatæ, substantiæ dissipatæ, quin-
 imo & vitæ naufragia? Vide num Christus pa-
 tris sapientiâ dicere potuerit: *Dissipauit sub-*
stantiam suam?

§. 15. Facta est fames valida. Fames ac-
 cenditur, & appetitus sensu alio in iis, qui si-
 lum sequuntur, inuinitur autem in resisten-
 tibus.

ET postquam omnia consummasset, facta est
 fames valida in regione illa; & ipse capiti
 egere. Diuinitus turgent hæc verba facta-
 mentis, quorum primum sit, quod subtiliter no-
 tat noster Cardina. Caietanus, quod cum omnia
 prodigiosa vna cum canitro dissipasset, que sibi à
 patre concessa contulerat: *Facta est fames valida*
in regione illa, & ipse capiti egere. Ipsam ille om-
 nino persensit, que fames? *Quam multipliciter*
caro mea. Expendit D. Gregor. Dylenus secun-
 dam plagam, qua Deus obduratum conuertit,
 Pharaonem, nimirum ranarum. (Prima namque
 erat: aquarum in sanguinem conuersio) quam sic
 Moyses describit: *Ebulli fluuio ranas.* Ad huc
 tie Di August. ex alia lectione: *Arribat fluuio*
ranas. O quæ ab abundantia ranarum, que vbi-
 ber coarant, talis peccator cerebri sui pertuax
 inflat, ex fluuio carnis & concupiscentiæ, quot
 ranæ prodeunt, que mentis perturbant silenti-
 um. Illas conspice in lecto, in mensa, in recreationi-
 bus, in corpore, in imaginatione: *Sordida luxu-*
riosaque vita, ex corruptio factioque lano passio
profecta, dubium quoddam animal est, aquaticum
scilicet, atque terrestre, sicut ranis animal dubium
 omnino repletur, & vbi libet omnibus tris po-
 tentiis ranæ volatiles peritrepunt: Idem decle-
 rat D. Gregor. de mulcis terra plaga: *Eccc ego*
mittam in te omne genus muscarum, & imple-
buntur domus Egyptiorum muscis diuersi generis,
& vniuersa terra in qua fuerint. Faciamque in-
rabilem in die illa terram Gessen, in qua populus
meus est, vt non sint ibi musca, & scies, quoniam
ego Dominus. Non exigi laboris est declarare,
 quænam fuerint illæ muscæ. Sepruaginta le-
 gunt. *Muscæ caninam, quam opinantur esse Can-*
omyiam quos reprehendit D. Hieronym. Can-
na dicitur quod mordet sicut canis. Chaldaicus pro-
 pius accedit Hebræo textui: *Eccc immitta in te*
mixturam bestiarum. Pagninus: *Omne genus*
variarum. His consentit Iosephus, fuisse bestias
 varias & mixti generis. Attamen optimè legit,
 D. Hieronym. *Turbam muscarum variarum.* O
 quot genera mulcarum: *Canina, equina, leonina,*
communis, nigra, aurea, flaua, &c. Heu quis eru-
 ciatus: *Quid in hac vita laboriosius, quærit D.*
 Gregorius quam terrenis desideris astuare, aut
 quid

Gen.
 48. 23.
 1. Par.
 6. 5. 1.

quid hic quaeritur, quam huius seculi nihil appetere. Hinc est quod Israeliticus populus custodia Sabbati accipit in munere. Aegyptus è contra muscarum multitudo est percussa. Populus namque qui Deum sequitur, accipit Sabbatum, id est requiem mentis, ut nullo in hac vita desideriorum carnalium appetitu fatigetur. Aegyptus vero, qui huiusmodi speciem tenet, muscus percutitur. Musca enim nimis insolens, et inquietum animal, est in qua quid aliud, quam insulentes affectus desideriorum carnalium designantur? Aegyptus ergo muscus percutitur, quia eorum corda, qui terrenam vitam diligunt, dum desideriorum suorum inquietudinibus feruntur, insipientibus desideriorum carnalium ad ima depressa sunt, et ad quietis interna desiderium non tenentur. O quae musca de corruptione producta! Corrupta est terra ab huiusmodi muscu. Sciendum inquit Lyom. Propter multitudinem muscarum reformata.

virtutumque virtibus solidari. His si destituaris, quae te famae affliget? quis ignis accendetur? Equo petulanti, & effreni si chammum iniecias, & tunc manus pedesque constringas, si stricto maxillas freno compresseris, quam modestus conquiescit? Insurgere conatur, & impetum facere; verum non permittitur. Chamos amoue, laxa frenum; vincula dissolue, videbis, quam petulcus, immotigerus, sternax, quos saltus, quas corporis edet elationes, quam princeps ad cursum properabit? O equum effrenem naturam nostram! semper hæc spiritus refractaria, quot ipsium motibus conatur excutere. *Maus. Gale. 5. festa sunt opera carnis, quae sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria &c.* Frenum Domine gratiae chamoque virtutum constringitur, atamen si frenum laxaveris nihil nisi motus appetitus, saltus senties à iusto discordes, equus euaudet calcetro refractarius; qualem saepe depingit Apostolus.

Hinc probat D. Chrysostom. saecularium inceptiam, qui sibi persuadent, Religiosos, piofque Ecclesiasticos emori fame voluptatum, deliciarumque inedia contorqueri, ac concupiscentiae flammis aestuare: credit alter male sanus Religiosum non vii carnis delicijs, quia illas adipisci non valeat, & de hoc multas effudit inceptias, nugaeque commentantur stolidissimas. O Meli ide stultiore. Quid tibi persuades apud illos famem inueniri? Apud illos flammam concupiscentiae succendi voracissimas? Non illis ipsi, sed vos ardentioribus deliciarum flammis inardescitis. Sanctissimi adolescentes fornaci iniectione Babylonice, nec ignis ardore combusti, nec flammaram aestu contacti seruabantur illesi: rore quippe caelesti flammaram ardor temperabatur, ut illum minime sentirent, Babylonios autem atque Chaldaeos rore illo non infusus ignis flammam consumpsit.

Nec huic absumile, quod Moyses refert de 38 Aegyptijs. Erit clamor magnus in vniuersa terra Aegypti. Apud omnes autem filios Israel non mutet canis. q. d. Interprete D. Augustino. quiete pacatissima lærabantur Israelitae ipsi vero Aegyptij vehementissime torquebantur clamoribus, latratibus, moribusque canum aliorumque animalium domesticorum. Quam mentis quietudine D. Paulus potiebatur, diuinam securus gratiam, carnemque suam mortificando: quam in seipso pacatus vinebat ille Seraphim terrestris, D. Franciscum intelligo, rore caelesti perfusus, ut cum nec sensualis turbaret appetitus, nec honoris

Superius diximus, regionem longinquam à Fames ex Deo, statum esse peccati, hanc miser ingressus, à Deo secedens, sicut substantiam suam diuinam gratiam omnium animæ bonorum fundamentum delapidat: opes, virtutes infusas, dona Spiritus S. & licet fides, spesque supersint, adeo tamen sunt exhausta, ac infirmæ, ut mortuae esse videantur, ut Apostolus ait & declarant Theologi. Facultatibus his male perditis, rabiosa oritur fames, quam eleganti calamo describit D. Augustinus. suam deplorans phrecesim, dum in inuentus flore, à Dei discessit ædibus male vagus: *Deflexi abs te ego, & erravi Deus meus, nimis domus à stabilitate tua in adolescentia, & factus sum mihi regio egestatis.* Ratio est, inquit Caic. an. quia nostra corrupta natura ex te canina fame misera torquetur, illicitis desiderijs, concupiscentijs, & mille motibus inordinatis, quæ omnia genitæ dicuntur fames hominis. Fornax est, quæ concupiscentiae flammis aëtuat, quæ voracissimos atollit ignes, quibus incendimur & deuoramur. Quod D. Ioannes de mundo loquitur maiori, hoc de minori, scilicet homine dicamus: *Omne quod est in mundo aut est concupiscentia, &c.* En qualis homo describitur, cumulus famis deliciarum, voluptatum, illicitorum appetituum, &c. Fames hæc diuina temperatur gratiâ, ignis hic ardor donis Spiritus S. refrigescit: quæ ut frenata, nostram cohibent concupiscentiam, ignemque qui nos adurit moderantur.

Ex ipsi Sanctis summo exemplum, quam stricta lege suas refrigentur passiones, inordinatos supprimant appetitus Spiritus S. gratiâ, *Hieron. Bap. de Lanuza Tom. II.*

IV. Probatur SS. exemplis.

B b b honoris

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

honoris ambitio titillaret. Quia interna pace gaudens D. Dominicus Spiritus S. gratia, & tribus quotidianis corporis castigationibus, quibus concupiscentia carnisque refrœnabat supercilium.

V. Quid sit pax inter-

na:

Rom. 34. 15.

1. Ion. 6. 37.

Isa. 32. 37.

Philip. 4. 7.

1. Cor. 1. 12.

Matt. 11. 9.

VI.

Mundanos fames.

Hæc est illa pax, illa inquam mentis quietudo, quam D. Paulus recenset inter illa tria, in quibus felicitas regni cœlestis in terra consistere perhibetur, cuius iam gaudia Sancti in hac vita prælibant: *Regnum Dei non est esca & potus, sed iustitia, & gaudium & pax in Spiritu*

S. Non speres gaudium, quietem, internam pacem regni cœlestis in terra, in delicijs, voluptatibus, sed in iustitia, gaudio, & pace Spiritus S. Nomine vero iustitia, sanctitatem, virtutumque significat exercitium, quo quis iustus vocari mereatur; de quo sic D. Ioannes: *Qui facit iustitiam iustus est.* Huic duo sublequentur effectus: pax & gaudium quibus iusti in hac vita beatitudinis cœlestis primitijs perfruuntur. Effectus iustitia, virtutumque primus est pax, ex qua gaudium nascitur ineffabile, quod Deus & signat, & promittit per Isaiam: *Et erit opus iustitiae pax, & cultus iustitiae silentium.* O quale silentium, qualem sentit iustus quietudinem, quando ruminans secreta conscientia, quantum intelligit, suis se gaudet satisfecisse Dei obligationibus, & in ordine ad proximam, nihil reperit, quod perturbet conturbetque conscientiam. Hæc est illa pax de qua sic idem Apostolus: *Pax Dei, quæ exuperat omnem sensum.* Nihil in his terrenis videt, cui pacem comparet internam. res est planè cœlestis, & beatorum gaudij participatio inexcussibilis: sic ea potius testatur: *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientia nostra.* Hinc altissimum oritur silentium, carnis passionum imperturbata requies, quæ nec latent, nec poscunt, nec cordis excitent somnum, intempestivis suis vocibus, ac precibus, quibus perturbent iustum, sicut hominem carnis deditum spurcitijs inquietant, molestiant, fame pereuntem. Hæc est illa Christi promisso mundo proclus incognita: *Tollite iugum meum super vos &c. & invenietis requiem animabus vestris.*

S. Non speres gaudium, quietem, internam pacem regni cœlestis in terra, in delicijs, voluptatibus, sed in iustitia, gaudio, & pace Spiritus S. Nomine vero iustitia, sanctitatem, virtutumque significat exercitium, quo quis iustus vocari mereatur; de quo sic D. Ioannes: *Qui facit iustitiam iustus est.* Huic duo sublequentur effectus: pax & gaudium quibus iusti in hac vita beatitudinis cœlestis primitijs perfruuntur. Effectus iustitia, virtutumque primus est pax, ex qua gaudium nascitur ineffabile, quod Deus & signat, & promittit per Isaiam: *Et erit opus iustitiae pax, & cultus iustitiae silentium.* O quale silentium, qualem sentit iustus quietudinem, quando ruminans secreta conscientia, quantum intelligit, suis se gaudet satisfecisse Dei obligationibus, & in ordine ad proximam, nihil reperit, quod perturbet conturbetque conscientiam. Hæc est illa pax de qua sic idem Apostolus: *Pax Dei, quæ exuperat omnem sensum.* Nihil in his terrenis videt, cui pacem comparet internam. res est planè cœlestis, & beatorum gaudij participatio inexcussibilis: sic ea potius testatur: *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientia nostra.* Hinc altissimum oritur silentium, carnis passionum imperturbata requies, quæ nec latent, nec poscunt, nec cordis excitent somnum, intempestivis suis vocibus, ac precibus, quibus perturbent iustum, sicut hominem carnis deditum spurcitijs inquietant, molestiant, fame pereuntem. Hæc est illa Christi promisso mundo proclus incognita: *Tollite iugum meum super vos &c. & invenietis requiem animabus vestris.*

O mundum infelicem, quam perturbatos filios reddis prodigos, quam inquietos, quæ rãbida fame, quæ nullam illis permittit requiem, deficientes. Illos intuetur Psalmista, nosque alloquitur videns illos, quales vivunt, inquieti, perturbati, quærentes quibus satientur, & suis satisfaciunt appetibus; illis commiseremini, vagantur inerti, vix ignati, quæ

mentis o' tineant quietem, affectuumque pacem verissimam: *Contritio & infelicitas in vobis, & viam pacis non cognoverunt.* Cum ad terminum pervenerint itineris, fate totum quentur saniori, nec mirum, cum verum ad internam pacem iter amiserint. Hæc est via, via virtutis, via mortificationis: *Invenietis requiem animabus vestris.* Perlegite (Amabo) quod de hac materia tractat P. Fr. Ludovicus Grando in Duce peccatorum, qui liber finem quam excidat de malibus, magno vobis erit ille solatio.

Ad rem expendit D. Basil. verba Sapientis: *Non affliget Dominus fame animam iusti, nec permittet ut iustum fames affligat.* Non est sermo, inquit ille, de fame corporali, cum eius nullam fecisset mentionem: *Vixit enim dicitur de corporibus iustorum: sed animæ: Animum iusti: fames etenim animæ concupiscentia est, bonorum appetitus ac desiderium: hoc autem opum desiderium Deus in cœlis attemperat suâ gratiâ, ut nullum torquentium rerum, deliciarumque iustos affligat fame desiderium: Quid est luxuria, quærit Carl. Hugo Nijssensis in facili voluptatum? quid superbia nisi hinc fames insatiabilis dignitatum? quid avaritia, nisi hinc fames insatiabilis facultatum? De his latius etiam gignus alibi. Vbi ex D. Hieronymo alijque Patribus illa Dauidis verba declaravimus: *in terra deserta & in via, & iniquosa, sic in Sancto apparuit tibi.**

Nec absurdam credo istam interpretationem, quæ ex hoc deduci posset argumento, Verborum quæ dixit D. Paulus, dum omnibus statuit suadet virginalem; hoc statuit deservient, tribuit inter virgines, & iunctos matrimonio: quod est illi suaviori potiantur in carne sua quiete, quæ cum Deo maiori quiete colloquatur. Alij vero: *Tribulationem carnis habebunt huiusmodi, Cor. Opinat D. Hieronymus. hæc carnis tribulatione per Apostolum labores, pernaque signati quibus coniugati fatigantur, filios procreant, do, molestias eorum perferendo, lacrymas eorum suffluendo, morbis eorum compatiendo: Infantium vagitus, filiorum mortes, divortia, invidia, domus, & cetera huiusmodi.* D. Hieronymus. Et ex illo sumpsit Div. Augustin. b. ceterique Patres: attamen & ego sentio, Paulum iurare, quod multo sentient acriorem carnis suæ, perulantiam ac motus inordinatos, quibus incessanter novam patientur famem: quemadmodum ignis tanto vehementior excrestat, quanto ligna adijciuntur plura, & quo plus hæc tolluntur.

collumitur, eò flammaram magis seruo temperatur.

39 Res est indubia, quam te docet experientia, carni nostræ ex illi concessis augeri desiderium minus vero ex illi denegatis. Quæro quis grauius torquetur ieiunio, quem seuius cruciat fames, num Religiosum ieiunij asuetum, vel te qui qua ter per diem edere consueuisti? Vter molestius serit somno excitari, mediò noctis surgere silentio, vigilas agere, qui cutem tuam molli decumbens lecto nutrire solitus, qui ob semel auditas horas Matutinas ipsa Natalis Christi nocte mense plus integro fatigaris, vel Religiosus, ad nocturnas vigilas voro constrictus, maiori noctis parte choro conclusus, psalmodijs occupatus? Quod de illis fers iudicium, idem sit & de moribus carnis, quibus implendis assueuisti. Quanto benignius illis indulges, tanto magis fames accenditur, saniorque flamma renouatur. Aptæ sunt nostro proposito puti & pectoris similitudines, quas alia intentione ponderant D. Clem. Alexandrin. & D. Basil. Concupiscentiam tuam putem esse imaginem, ex quo plures quò educis aquas, eò crescit copiosiores: ipsa quippe educatione quasi ipsi acclamas a quis circumuicinis vt fluant. Concupiscentia tua vbera sunt mulieris, à quibus quò lactis copia surgit, à pueris vberio, eò crescit ipso attractu abundantior: proinde norunt omnes, vt illa deficiant, aptum non esse remedium puero lac dare, sed dandum apponere desiccantem. Mihi credito congruum non est sedandis carnis appetibus remedium, illis frenata laxare, curceta concedere, nam indubiè his feruentius exardescunt. Apponit dancos exsiccatentes, corporis castigationes, asperissima ciliicia. Strictissima in pane & aqua ieiunia, tabulas durissimas: his etenim cito exsiccabuntur.

Hoc sibi medio praualebat D. Paulus: Castigo corpus meum & in seruitutem redigo. Hoc quoque nobis consulit Spiritus Saxonate Philosophico: corpus nostum iumentum, & mancipium appellans recalcitrans. Attende fili, si placet iumentum illud tibi subiugare, cuiusque refronare petulantiam: alimentum prabe, ne moriatur, attamen edoma virgâ querciuâ, grauius onere: Cibaria, & virga, & onus asino. Quid namque boni sperandum de iumento indomito, dum oris equo, qui millies recalcitret, suumque excutiat sclorem, & refragat, ac recalcitrantem, excipis blandius, nec vel leui pressus onere, in dies o-

tiatur? Quanto plus concedis sabuli, tanto et adet durior & petulantior. Hoc idem fero de seruo maleuolo iudicium: cibum illi ministra, ne fame eneclus succumbat, à delicijs, & cupidjs tamen abstine: seruet scutica, audiatur disciplina, exerce laboribus: Fames & disciplina & opus seuo. Hoc enim modo exceptus gemet fatigatus, & si dormiendi vel horam indulleris, il a fatiabitur: pauisque mucidi fragmentum faccarum æstimabit: Operatur in disciplina, & querit requiescere. Si quando ob nimias delicias, & tempus otio traductum se tibi præter immorigerum, & traditiones morhatur, & illum nihilominus ferari concedas, laxes frenata libertati, quid sperandum, nisi vt eadem mensura & eius increfant insolentia? Lex manus illius, & querit libertatem. Quando durus illum excipis, fame affligis, fatigas laboribus, nihil præter vnus horæ cogitat refocillationem: at infatigatus, effrenus, otiosus, sibi relictus, quæ sunt, arbitrarjs, eius consilia, nisi qua ratione excusso iugo, libertate potatur.

Num hæc capis, sili mi, querit sapiens? Te igitur compello, qui huic imperas Dominus iumento corporis, caballum illum carnis effrenem ascendisti, mancipium illud concupiscentiæ moderans, quod præter libertatem, cuique ruinam, nihil cogitat, nihil intendit, molitur nihil. Noueris, quanto magis frenata laxaueris, tanto superius recalcitrabit, & quò suauioribus demulces blanditijs, eò te calcibus impetet acroribus. Virga vigilet disciplina, ieiunium continetur, effrenem cohibe caballum, laboribus deprime, chamo poruientis maxillas constringe refractarij: hoc namque modo intra terminos continetur: Iugum & lorum, domant collum durum. Iugum graue, collo impostum obstipo, tauri etiam mundi totius durissimi pertinaciam confringit, & lorum strictissimum iumentum maxime ferox continet immotum, & flagrum asperum immorigerum seruum ad obedientie compellit seruitutem: Seruum inelinaui operationes assidue seruo maleuolo torura & compedes, mitte illum in operationem, ne vacet, multam enim malitiam docuit otiosus. In opore constitue eum, se enim condecet illum. Mandite sententia, O Diuini Magister, quam salutarem nobis præsentibus lectionem. Num exoptas, vt illa tua concupiscentia, ille fremitus sensualis conticeat? Vtere flagro, disciplina corpus aiterat, inedia consumat, radula ferrea contegatur. Hoc remedio viri

40
IX.
Corpus
vt seruu
doman-
dum.

virtutibus illustres rebellem sibi carnem subdu-
 derunt. Illo D. Hylarion corpus suum domue-
 rat, & (teste D. Hieronym.) ad primum corpo-
 ris motum inordinatum, ilico loco severus ad-
 stabat, sic illud componebat & in rationis ordi-
 nem redigebat, sic illi affatus: *Ego affell' facia,*
ut non calcetres, nec te hordeo alom, sed palcis fa-
ma te conficiam. Et frigidius vnerabo pondere, per
aitus indagabo Et frigora, ut cibum potius quam
lasciviam cogites. Hoc illorum erat frequens
 monachorum exercitium, ex D. Hieron. qui ut
 carnis reprimerent lasciviam, motusque deprava-
 tos, varijs illam mortificationibus extenua-
 bant: cibum, radices herbasque apponebant in-
 coctas, quas cum festiuis diebus comederent,
 luxuriam arbitrabantur: *Coctum aliquid accepis-*
se, luxuria erat.

X. Singularè censent omnes hoc fuisse benefi-
 cium D. Thomæ Aquinai à Deo concessum,
 cum à matre fratrisque castro captivus deti-
 neretur, qui quo inuenis constantiam labefacta-
 rent, mulierculam intromittunt ut formæ ele-
 gantia conspicuam, ita machinis ad Venerem
 compositis impudentem, quæ ut propius ac-
 cessit, adolefcentis animum ad lasciviam carnis
 que molliem inflexura, cum fugæ nullum
 superesset remedium, arrepto de flammis tito-
 re, scortum inuasit, in fugam compulsi, ut cali-
 da calidis curarentur, & ignis ignem tempera-
 ret, optimum huic virio remedium, aut fugere,
 aut fugare meretricem. Demum torus horrore
 contremiscens, quasi qui terribilis euasisset peri-
 cula serpentis, instat feruentis orationi, Deo
 pro obtenta ab hoste sacrosissimo victoria gratias
 reddit, & ad similia postulat prælia subsidium.
 En duo de colorum vertice descendunt Ange-
 li qui largo iuuenem cingulo ad renes adstrin-
 gunt, dicentes. Ex parte Dei nos ab eo directi,
 te cingulo constringimus castitatis, nunquam
 dissoluendo, quo dicto tam stricte renes com-
 presserunt, ut illi corpus eliserint, tantoque do-
 lore affligerint, ut alius exclamaret. At-
 tamen hoc cingulo caro compressa nullos de-
 inceps motus excitant inordinatos, mansitque
 Thomas toto vitæ curriculo carnis à petulan-
 tia liber & quietus. Hoc quippe maxime, con-
 gruum sedandis carnis lascivie remedium for-
 tius corpus constringere, flagris affligere quo
 doleat, ieiunijs, ac cilicis atterere quo conqui-
 escat pro molli culcitra, duris proletere tabu-
 lis, ne inflescat.

XI. Hoc namque modo totaliter sibi corpus sub-
 egerat nesci temporis piissimus Religiosus
 Petrus

Frazer Petrus de Aleantara læpex ore Sancti Alca-
 sinæ matris Theresiæ commendatos qui similitudo
 libus corpus suum enutriebat delicijs, crebris corpore
 nen pe flagellis ieiunijs, radula scilicet que sitit
 reo, frigore indurabat congelatum. Interdum
 frigore, gelu ac nubibus Aquilone condensatis,
 aperta noctibus cubiculi fenestrâ decubabat,
 quod ad corporis mensuram constructum in-
 colebat: cum, verò ferendæ aëris intemperie
 succumberet nec ulterius, extra mortis pericu-
 lum frigora sustineret, fenestram occludebat,
 ac tum corpori: O caro mea (inquit) ne conque-
 raris quod te blandè non excipiam, qui te fe-
 nestra eripio quam claudio, ne frigore conge-
 lata contabescas, & ut à labore conquiescas,
 huic tabulæ subitua parumper dormi fa rigata.
 Hæc optima praxis, famem sitimque sedandis
 concupiscentiæ, ubi verò praxis illa viger, sicut
 in Religionibus, ibi famis illa sentitur tempera-
 ratio: quia verò tu contrariâ incedis via, deli-
 derata ei quælibet indulgens, tanto in te cres-
 cit famis acerbior, quanto satisfactis tuis beni-
 gnior appetibus. Ne speraueris, illis famis non
 extinguitur, nec concupiscentia satiatâ conquie-
 scit, imo fortius reuulsit, ut bene Dominus la-
 scivie locutus animæ: *Postquam formata es, nec*
se es satiatâ.

Adit aliam Caietanus rationem ex D. Tho-
 ma doctissimam: quod peccatum accendat con-
 cupiscentiam. Num te credis, peracta subidi-
 ne satiantium? Motu procul dubio torquebe-
 ris grauari. Vnicum in protoplastis nostris
 peccatum, tantam in carne nostra prodegit fa-
 mem, ut appetitus incendatur inuisus, &
 concupiscentiæ flagret desiderijs non toleran-
 dis: illo namque iacturam passi sunt gra-
 tia, virtutum, donorumque natura: quales
 non motus in te tor peccata suscitabant con-
 cupiscentiæ: continua ramque peccandi consue-
 tudo necum bona dimittit, quæ virtutibus ac-
 quisitis obtineras, sed habitus generat virtu-
 tibus oppositos. Ad metam perducatur hoc ar-
 gumentum D. Gregor. *Habet spiritus commissum D. Caro*
sibi dominium carnis, si tamen sub Deo recognos-
cat iura legitima seruatur: nam si non tunc con-
temnit, iure Et à sub eam carne primum suscipit.
Vnde Et ille primus inobediens, mox et peccant,
pudenda contexit: quia enim spiritus contumeliam
Deo intulit, mox contumeliam carnis inuenit, Et ius
carnis subdita amittit, ut in seipso confusio redanda-
ret, etc. Quam hoc sole clarus in tot conspicui-
 mus Prodigis, quot hac in vbe commoran-
 tur, gratiâ Dei turpioris vitæ rationibus con-
 sumpta,

sumpta, virtutibus exhaustis, dilapidatis partim: vita salutēque abbreviata. Attende num his satiati, num desideris satisfactum: quinimo granioribus stimulis agitantur, adeo miseri, ut sibi non temperent. eo omnis eorum vergat cogitatio, hæc p. imis exoptent votis, horum sit continua sollicitudo. Hinc secundo patet illa veritas tot. es à Christo repetita: sicut non extinguunt huius aquæ putei, sed acius incendunt: *Quæ bibenti ex aqua sitiet iterum.*

§. 16. Adhæsit vni civium. Dilapidans homo virtutes, se totum consecrat diabolo prout Dominus Iob affirmat.

tem, de quibus in suis Collationibus Cassianus ut alibi diximus: Horum vni se feruim infelix, tradidit adolefens, damoni scilicet, qui ad libidinem excitat, peruersamque voluptatem.

Nota primo: quæ in iusto ordine Christus huius successum narret. Historiæ; primum cuncta dissipauit, nec relicto quopiam vel Medis, deinde seipsum propria voluntate liber, tradidit civi illi senissimo, in vile mancipium; quid boni sperandum, de illo qui ad tantam decidit omnium indigentiam, ut omnia quæ habebat ablingerit, nisi quod tali se subiceret domino factum. Nota D. Gregor. illa Domini verba ad Iob, quibus sub elephantis nomine, diabolum describit: *Faciem præcedet egestas, q. d. Iob. 41. 13.*

II. Paupertas spiritualis.

paupertas, rerumque inop. a præcursor est, qui dispouit, & iter applanat, quo diabolus totus, armaturam ingrediatur, possideatque vt Dominus. Quæ paupertas: Forum, quæ illi pater benignissimus Deus concesserat, dona diuina sunt quæ animam reddunt fecundam, & ita vndequeque communiant, vt non possit, sed nec audeat ad illum intrare diabolus. Talem depingit Spiritus S. donis cælestibus munitam, adeo fortem & inuictam, vt de illa hoc commendat: *Terribilis vt castrorum acies ordinata.* Bonis hæc præcedit, deficit virtus, fortitudo infirmatur, animus languescit, quo minus feroc resistat inimico. Testatur hoc de se Dauid: *Infirmata est in paupertate virtus mea, & omnia ossa mea conturbata sunt.* O noxiā inopiam, hæc viam sternit, portam aperit, ingressum parat diabolo, cuius tollit impedimenta contraria, quæ obstaculum illi dabant.

Terribilis vt castrorum acies ordinata. Bonis hæc præcedit, deficit virtus, fortitudo infirmatur, animus languescit, quo minus feroc resistat inimico. Testatur hoc de se Dauid: Infirmata est in paupertate virtus mea, & omnia ossa mea conturbata sunt. O noxiā inopiam, hæc viam sternit, portam aperit, ingressum parat diabolo, cuius tollit impedimenta contraria, quæ obstaculum illi dabant.

Adest hominum insauitissimus, in peccatum incidit mortale in regionem longinquā à Deo, quæ est culpæ, peregrinus proficiscitur: non statim totus diabolo traditur: licet etenim Dei gratiam, virtute quæ perdat principales, aliquid tamen superest illi bonum: quod illud: euoluit rosarium, auertit missam, interest concionibus, largitur elemosynam, suam parum perperendit calamitatem, libri p. i. sectioni intendit: non sunt consumpta omnia. Verum dum omnium patitur iacturam, horum omnium ita demidatur exercitus, vt nec rosarii pensum soluat quotidianum, nec solitas obeat stationes, nec ad trutinam vocet conscientiam, nec Dei, nec mortis recordetur cæterisque seignis valedicat exercitiis.

Insistendum est & explicandum id quod Evangelistæ dnm narrat qua Ioannes Baptista, B b b 3

41

I.

Cur Dia-

bolus di-

capit hic

Ep. 146.

ad Dauid.

D. Bern.

lib. 2. de

iniquitate.

Terribilis vt castrorum acies ordinata.

Infirmata est in paupertate virtus mea, & omnia ossa mea conturbata sunt.

Insistendum est & explicandum id quod Evangelistæ dnm narrat qua Ioannes Baptista,

